

ປ່ອນຝ້າຂີ້ເຫັນຕົ້ງຢູ່ໜອງບໍລິບດນທີ່ແບບປະຕິກິລິຍາດວ້ອນອອກຂີ້ແຊຸນ ຂອງໄຮງ່ງານແປ້ງເຄົາມີເນື້ອທີ່ 302,000 ມ². ໃນແຕ່ລະມື້ຕ້ອງຝ້າເສດຂີ້ເຫັນຈາກບ້ານເຮືອນຈຳນວນ 180 ໂຕນ ບວກກັບເສດຈາກໄຮງ່ງານ ອຸດສາຫະກຳວິກາ 20 ໂຕນ. ການຄົມຄອງເສດທີ່ເປັນທາດແຈ້ງຢູ່ສະໜາມໃນເບື້ອງຕົ້ນແຍກໂດຍຄືນເກັບຂີ້ເຫັນຕາມມາດວຍການຄົມຂັ້ນເສດຂີ້ເຫັນດ້ວຍດິນເປັນໄລຍະສະໜາມທີ່ສະເມີ. ຊຸມບໍ່ໄດ້ສ້າງຂັ້ນກັນຊີມ ແຕ່ວ່າຂັ້ນຢູ່ພື້ນດິນທີ່ວ່າສາມາດກັນການຊີມໄດ້ (ການຊີມມີຄ່າ 10^{-7} m/s. ລະດັບນີ້ໄດ້ດິນຢູ່ປ່ອນຝ້າຂີ້ເຫັນຢູ່ເລີກປະມານ 30 ແມັດ. ນັ້ນຈາກສະໜາມຂີ້ເຫັນທີ່ຖືກບັນຈຸໄວ້ຊຸມຂີ້ເຫັນຢູ່ເລີກ 7 ແມັດເພື່ອໃຫ້ມັນລະເທີຍ. ໃນກໍລະນີທີ່ມີຜົນຕົກໝາຍນັ້ນຈະຖືກດູດອອກໄປໃສ່ຊຸມເພີ່ມເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ກັ້ນໆລົ້ນ. ບໍ່ມີນີ້ເບື້ອນອັນໄດ້ຫຼູອອອກຈາກສະໜາມເກັບຂີ້ເຫັນ.

ទិវាមនេអីត្រួតខ្សោយការសំបុរុប

ການສັນຈອນຈຳນວນຫຼາຍໃນຖະໜົນອັນຕັບແຄບຂອງຕົວເມືອງໄດ້ປະກອບສ່ວນເຮັດໃຫ້ຄຸນນະພາບຂອງອາກາດຫຼຸດລົງ. ໃນແຕ່ລະວັນມີຢານພາຫະນະຫຼາຍກວ່າ 200,000 ອັນແຍ້ງກັນຍຸ່ນໃນເຊດເທສະບານເມືອງໂຄຣາຊແລະບ່ອຍອາຍເສັງອອກເປັນຈຳນວນຫຼາຍຫຼາຍ. ໃນປະຈຸບັນບໍ່ຫັນມີກິດລະບຽບເພື່ອຫຼຸດຜ່ອການນຳໃຊ້ລິດຍູ່ໃນຕົວເມືອງເຫຼືອ.

ບາດກ້າວ ກັວໄປສູງການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ

ຕັ້ງແຕ່ປີ 1998 ໄດ້ມີການລືເລີ່ມຫລກສອງຢ່າງໃນກຳແພງນະຄອນໂຄຣາຊ ເພື່ອເພີ່ມຄຸນນະພາບຂີວິດຂອງປະຊາຊົນໃນຕົວເມືອງ ໂດຍຮັບເອົາການປະຕິບັດການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ. ຄວາມກັກໜ້າຂອງການລືເລີ່ມນີ້ ໄດ້ສະຫຼຸບໄດ້ຢາໂດຍໃຫ້ໜໍ່ໄປນີ້:

ໂຄງການຂອງອິງການອະນາໄມໄລກ (WHO) ກ່ຽວກັບແນວຄວາມຄືດທີ່ວ່າ ເມືອງທີ່ມີສຸຂະພາບດີ ໄດ້ນຳເຫຼີ້ເຊື້ອງໃນໂຄຣາຊໃນປີ 1998 ພາຍໃຕ້ການຂຶ້ນທີ່ຂອງກົມສຸຂະພາບແຫ່ງປະເທດໄທ (DOH). ວັດຖຸປະສົງທີ່ເປັນບຸລິມະສິດຂອງການລີເລີ່ມເມືອງສຸກຂະພາບດີມີ: (i) ຮັດແໜ້ນການຮ່ວມມືລະຫວ່າງພາກສ່ວນທີ່ສືບໃຈ, ໂດຍສະເພາະຕົວແທນຂອງລັດຂະບານຈຳນວນໝາຍຢູ່ໃນໂຄຣາຊ ໃນການເພີ່ມຄຸນຂະພາບຂີວິດໃນຕົວເມືອງ; ແລະ (ii) ແນໃສ່ການປະຕິບັດເຂດບຸລິມະສິດເຊັ່ນ: ຖະໜົນສາຍສຳຄັນ ແລະ ຄອມທາງ, ຫັ້ນທີ່ຂຽວ, ຫັ້ນທີ່ພັກຜ່ອນ ແລະ ຫັ້ນທີ່ສຳຫຼັບການຫຼັ້ນກີລາ, ອາຄານຂອງສະຖານ, ບ່ອນເຮັດວຽກ, ໂຮງຮຽນ ບ່ອນສາຫະລະນະ ແລະ ບ່ອນຢູ່ອາໄສຂອງຄົນທຸກຍາກ. ເພື່ອຈຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການບັນບຸງຫັ້ນທີ່ບຸລິມະສິດ ຂອງເມືອງໃຫ້ດີຂຶ້ນ ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງໝວດເຮັດວຽກ ທີ່ກ່ຽວພັນກັນ ແລະ ມອບຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຮ່າງ ແລະ ປະສານແຜນປະຕິບັດງານໃນເຂດຮັບຜິດຊອບຂອງເຂົາຕາມລຳດັບ. ຂັ້ນຕໍ່ໄປຂອງການລີເລີ່ມ ແນ່ນພິວພັນກັບການສ້າງຫຸ້ນສ່ວນລະຫວ່າງຜູ້ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ, ໂດຍສະເພາະກັບບຸນຊົນທັງຖືນ ແລະ ການກໍ່ສ້າງເຄືອຂ່າຍເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນປະຕິບັດງານ.

ຕັ້ງແຕ່ 1998, ການລືເລີ່ມໂຄງການ ໂຄຣາຊເມືອງແຫ່ງສະພາບດີ ໄດ້ຕື່ບໍ່ໜັດດີ. ສະຫອນໃຫ້ເຫັນການແຜ່ງວ້າຈະອ່ານຸປະສົງໂຄງການໃນຫມູ່ປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ໃສ່ຂຶ້ນໃຫ້ໂຄງການນີ້ວ່າ “ເມືອງຄຸນຢ່າງໜັງ”. ຄວາມພະຍາາມຂອງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງຫຸ້ນສ່ວນມີປະສົດຕິພາບດີ, ຕົວຢ່າງ ລັດຖະບານກໍາແພງນະຄອນໂຄຮາຊ ໄດ້ບໍ່ຢູ່ຈາກການເຮັດວຽກແບບໂດດດ່ວມປະສານງານກັບອົງການອື່ນໆ ແລະ ເຮັດວຽກໄກ້ຂີດດັກບຸ້ມຊົນທົ່ວ່ານີ້. ໃນໄລຍະ 3 ປີ ທີ່ລືເລີ່ມ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງ 11 ຫຼວດປະຕິບັດງານເພື່ອສະເໜີບັນຫາບຸລິມະສິດ ທີ່ຂີດແຈ້ງໂດຍປະຊາຊົນ ແລະ ຫັນສ່ວນ.

ບາດກ້າວສຳຄັນອີກອັນນີ້ ເພື່ອກ້າວໄປຫາການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນໂຄຮາດແມ່ນ ໂຄງການທີ່ລອງທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງເມືອງ ພາຍໃຕວາລະປະຊຸມຫອ້າຖື່ນ 21 (Local Agenda 21) ທີ່ໄດ້ພິຈາລະນາຜ່ານ

- (ເຊັ່ນ: ພວກເຂົາສະເໜີບັນຫາຢ່າງລະອຽດ ແລະການໃຫ້ບູລືມະສິດ) ແລະ ສາມາດສັງເກດເຫັນຜົນສຳເລັດໄດ້. ມັນຍໍ່ຄັ້ນທີ່ປະຊາຊົນຫ້ອງຖື່ນຈະເປັນເຈົ້າການຂອງກິດຈະກຳແລະສືບຕໍ່ເຂົ້າຮວມ ໃນເນື້ອຄວາມກະຕືລືລົ້ນເບື້ອງຕົ້ນຕໍ່ໂຄງການທາງໝົດໄປ.
3. ການບັນລຸຂອງການປະສານງານ ແລະ ການຮວມມືຈຳເປັນຕ້ອງມີເຈຕະນາໃນການຮັດວຽກຮວມກັນ ແລະ ຄັງຂັບພະຍາກອນ - ລະຫວ່າງອົງການລັດຖະບານທີ່ຮັບຜິດຊອບ ແລະ ພາກສວ່ນທີ່ສິນໃຈເປັນພື້ນຖານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການໂຕ້ຕອບແບບປະສົມປະສານຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມຢ່າງສຳເລັດຜົນ.
 4. ການລືເລີ່ມຄວາມຍືນຍົງລະດັບຫ້ອງຖື່ນບໍ່ຄວນປະກອບດວຍຄວາມມຸ່ງຫວັງທີ່ເປັນໄປບໍ່ໄດ້ເຊັ່ນໃຫ້ສາມາດແກ້ໄຂທຸກໆບັນຫາທີ່ຊຸມຊົນປະເຊີນໜ້າ. ການຮັບຮູ້ວ່ານີ້ເຖິງອນໄຂນອກຕົວໝາຍເຖິງອນໄຂປະກອບເຂົ້າໃສ່ບັນຫາສະພາບແວດລ້ອມທີ່ຊຸມຊົນປະເຊີນໜ້າ, ຈະເສີມຂະຫຍາຍຄວາມຮົບດ່ວນໃນການເລັ່ງໃສ່ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບສາກົນ, ເຊັ່ນດູວກັບໃນລະດັບຫ້ອງຖື່ນ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

Miranda, L. and M. Hordijk. 1998. Let's Build Cities for Life – the National Campaign of Local Agenda 21 in Peru. Environment and Urbanization. 10(2): 69-102.

Swedish National Committee for Agenda 21. 1997. Agenda 21 in Sweden. Report from the Committee, Stockholm.

WHO. 1996. 20 Steps to a Healthy City. World Health Organization, Geneva.

WHO. 1995. Building a Healthy City: A Practitioners' Guide. Manual prepared by the Unity of Urban Environmental Health, World Health Organization, Geneva.

Newspaper Article from The Bangkok Post. Urban Sprawl Blights Bangkok.